

The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands, nr. 12, Rekkem, Stichting Ons Erfdeel, 2004, 319 pp., ill., ISBN 90-75862-68-7 | Dit zoals steeds prachtig uitgegeven jaarboek bevat twee bijdragen betreffende identiteit, die deels ook de historiografie van de Vlaamse beweging kunnen betreffen. De eerste, van Europees commissaris Frits Bolkestein, behandelt de Nederlandse nationale identiteit (*Dutch identity in Europe*, pp. 86-97). Zij is volgens de auteur het product van een burgerlijke cultuur, die geworteld is in het calvinisme, de geografische omstandigheden en de immigratie uit de Zuidelijke Nederlanden. Hij veronderstelt dat die identiteit door de Europese eenwording nog zal versterkt worden. Tijdens de Moderne Tijden groeiden de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden cultureel uit elkaar. Volgens Bolkestein, die hier nog meer schematisch is dan elders in het artikel, werd de Belgische nationale identiteit vanaf 1830 geconstrueerd en gepromoot door onder andere publieke werken in Brussel en het Kongolees avontuur. Zij was echter nooit een succes, zodat Europa nu een surrogaat-identiteit levert voor de Belgen.

De tweede bijdrage (Tom Christiaens, *Gazette van Detroit: The Voice of the Flemish in North America for 90 Years*, pp. 295-297) geeft een beknopt overzicht van de geschiedenis van het dagblad dat van 1914 tot vandaag het voornaamste orgaan is voor de bewaring van een Vlaamse identiteit in Noord-Amerika.

[LUC BOEVA]